

Notat

Til Teknik- og Miljøudvalget

Orientering om bevillingsforhøjelser i skybrudsprojekter

Forvaltningen har siden 1. januar 2022 forelagt seks sager om forhøjelse af den takstfinansierede bevilling til skybrudsprojekter for Teknik- og Miljøudvalget. I dette notat redegøres mere detaljeret for:

- Baggrunden for skybrudssikring af København
- Årsagerne til ansøgningerne om forhøjelse af bevillingen
- Forvaltningens vurdering af omfanget af kommende sager om forhøjelse af bevillingen
- Tiltag, som forvaltningen har iværksat for fremadrettet at reducere antallet af sager om bevillingsforhøjelser.

Baggrund

Skybrudssikringen af København sker i en kombination af overfladeprojekter, der anlægges af Københavns Kommune eller private parter, og underjordiske rørledninger, der anlægges af HOFOR. Begge projektyper finansieres via HOFOR's spildevandstakster – i overfladeprojekter er det dog kun den del af projekterne, der er nødvendig for at kunne håndtere vandet, der kan finansieres af takstmidler.

Der er oprindeligt i 2015 planlagt etableret ca. 300 overfladeprojekter, hvoraf 63 er igangværende og 13 er ibrugtaget.

Overfladeprojekterne igangsættes løbende frem mod 2036, hvilket sker ved, at forvaltningen hvert år forelægger en projektpakke med et antal projekter og tilhørende anlægsøkonomi (finansieret af HOFOR's spildevandstakster) til godkendelse for Borgerrepræsentationen via Teknik- og Miljøudvalget. Teknik- og Miljøudvalget præsenteres typisk for projektpakken i november måned.

I de første års projektpakker igangsat i 2016, 2017, 2018 og 2019 (i det følgende kaldet generation I-projekter) blev projekternes rammer (vandvolumen, type, placering og økonomi) fastsat med baggrund i de såkaldte skybrudskonkretiseringsplaner, som blev vedtaget af Borgerrepræsentationen i 2013-2014.

Det viste sig imidlertid i forbindelse med de første års skybrudsarbejde, at konkretiseringsplanerne ikke beskrev projekterne tilstrækkeligt præcist med hensyn til bl.a. vandvolumen, myndighedskrav, placering i byrummet og økonomi. Det medførte mange tilbageløb i projekterne, og at mange projekter måtte udskydes, berosættes eller i enkelte tilfælde opgives, efter de var igangsat. Årsagen hertil var også erkendelsen af, at ændringer i ét projekt kan påvirke en række andre projekter på grund af den tætte vandtekniske sammenhæng mellem projekterne.

24-06-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 7800

Dokumentnummer i F2
1391001

Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold

Islands Brygge 37, 2300 København S

2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Masterplaner

Forvaltningen og HOFOR udviklede derfor i 2018 en ny arbejdsmetode – de såkaldte masterplaner – der er en samlet foranalyse, hvor projekternes rammer i form af bl.a. afklaring af nødvendigt vandvolumen, anlægstekniske muligheder, byrumspotentiale, myndighedsforhold og økonomi vurderes på tværs af en gruppe vandteknisk sammenhængende projekter. For alle projekter, der er igangsat efter 2019 (i det følgende kaldet generation II-projekter), er projekternes rammer, herunder økonomi, derfor revurderet i en masterplan, inden forvaltningen forelægger projekterne til igangsættelse i en projektpakke. Masterplanen er et internt arbejdsblad forvaltning og HOFOR imellem og forelægges ikke politisk.

Bevillingsforhøjelser

Den samlede bevillingsforhøjelse i de seks sager, som forvaltningen har forelagt siden 1. januar 2022, er ca. 50 mio. kr., svarende til ca. 1,2 % af den forventede samlede økonomiske ramme for overfladeprojekter på 4,2 mia. kr. (inkl. grønne veje, der er overgået til HOFOR), jf. Klimatilpasningsredegørelsen 2021, side 12-13 (BR 16. december 2021). Forud herfor, dvs. i årene 2016 – 2021, har forvaltningen forelagt gennemsnitligt ca. to sager om bevillingsforhøjelser i skybrudsprojekter årligt.

Årsagerne til bevillingsforhøjelserne kan overordnet inddeles i tre kategorier, jf. tabel 1 nedenfor.

For hver kategori er i tabel 1 nedenfor beskrevet de typiske konkrete årsager og de afhjælpende tiltag, som forvaltningen har iværksat for at reducere antallet af budgetforhøjelser. De afhjælpende tiltag vil først have effekt for de projektpakker, der igangsættes fremadrettet, dvs. fra og med Projektpakke 2023, som forvaltningen forventer at forelægge for Teknik- og Miljøudvalget i november 2022.

De 63 igangværende projekter fordeler sig på 36 generation-I projekter og 28 generation II-projekter. Ca. 20 ud af de 36 generation I-projekter er fortsat i en projektfase, hvor forvaltningen ikke fuldt ud kan vurdere, om der bliver behov for budgetforhøjelser. I disse ca. 20 projekter kan der derfor potentielt være behov for at forhøje bevillingerne. Det er forvaltningens vurdering, at der for de 28 generation II-projekter vil være behov for færre og mindre bevillingsforhøjelser end for generation I-projekterne. Dette skyldes den mere robuste rammesætning, som generation II-projekterne har været underkastet. Der kan dog også for generation II-projekterne stadig opstå forhold, som ikke er forudset eller kan forudses i masterplanerne. Et øvre foreløbigt skøn er ca. 10 kommende bevillingsforhøjelser for igangværende generation-II projekter. Det kan dog ikke udelukkes, at antallet bliver større, da det p.t. er vanskeligt at forudse, hvordan det generelle prisniveau udvikler sig.

Tabel 1. Årsager til bevillingsforhøjelser i seks projekter

Kategori	Konkrete årsager	Afhjælpning
1. Utilstrækkelig viden eller erfaring	Budget fastlagt på baggrund af konkretiseringsplanerne (generation I-projekter).	Forvaltningen forventer, at der potentielt fortsat er op til ca. 20 generation I-projekter med behov for forhøjelse af økonomien. For generation II-projekter, dvs. projekter, der er igangsat efter 2019, forventes der at være færre bevillingsforhøjelser på grund af den mere robuste rammesætning i masterplanerne.
	Forvaltningen har ikke haft tilstrækkelig erfaring, da det bevillingen blev søgt. Eksempler: <ul style="list-style-type: none"> Projekter, der er de første af deres art, fx et projekt på en kirkegård, hvor det bl.a. har vist sig, at der kan være væsentlige omkostninger til arkæologiske undersøgelser. Fordyrelser på grund af forhold, som ikke er afdækket fuldt ud i masterplanerne, fx behov for særlige jordbundsundersøgelser. 	Forvaltningen har på baggrund af de indtil nu høstede erfaringer igangsat en grundigere screening for potentielle risici i masterplanarbejdet. Endvidere indarbejder forvaltningen risikotillæg, som i højere grad afspejler risikoniveauet i det enkelte projekt. Det kan dog ikke udelukkes, at der fortsat kan opstå situationer, der ikke er taget højde for i budgetterne.
2. Udefrakommende forhold, som ikke kunne forudses, da bevilling blev søgt	Berosættelse og efterfølgende genstart med deraf følgende merudgifter, fx bod til rådgiver eller interne, administrative udgifter til at berosætte og genstarte projektet. Eksempler: <ul style="list-style-type: none"> Berosættelse af en række projekter i 2019 som følge af, at forvaltningens anlægsmåltal blev væsentligt reduceret.¹⁾ Berosættelse som følge af verserende retssag. 	Forvaltningen vurderer ikke, at der aktuelt er behov for at tage højde for lignende situation.
	Budgetforhøjelser som følge af den generelle prisudvikling i anlægsprojekter forårsaget af især stigende materialepriser. Forholdet gælder generelt på anlægsmarkedet. Prisforhøjelserne i grønne projekter er dog alt andet lige mindre end i projekter, der overvejende består af beton og stål.	Forvaltningen vil i de kommende projekters budgetter tage højde for det aktuelle, forhøjede udgiftsniveau. Dette sker med udgangspunkt i forvaltningens forventninger til prisniveauet på baggrund af de mest aktuelle rådgiveroverslag og entreprenørtilbud. Det kan dog ikke udelukkes, at priserne vil udvikle sig yderligere.
3. Projektændringer, som medfører besparelser i andre takstfinansierede projekter	Budgetforhøjelsen i et projekt skyldes en tilsvarende eller større reduktion i et andet projekt. Eksempler: <ul style="list-style-type: none"> Det har vist sig muligt at håndtere mere vand i en grøn overfladeløsning frem for en underjordisk løsning Forøgelse af et projekts størrelse og dermed økonomi medfører et samlet mindre indgreb i byrummet ved at gøre et andet projekt mindre og billigere. 	Den samlede takstfinansiering forhøjes ikke, men der sker en omfordeling mellem takstfinansierede projekter. Forvaltningen forventer, at de omtalte typer af omfordelinger projekterne imellem fremadrettet i højere grad vil blive afdækket i masterplanerne og dermed inden bevillingsansøgning.

1) Den takstfinansierede del af skybrudsprojekterne er ikke omfattet af anlægsmåltallet. På trods heraf var der skybrudsprojekter, der blev berosat, idet skybrudsdelen af projektet var integreret med den skattefinansierede del af projektet.